

POŻAŁOWAĆ (14) *vb pf*

Wszystkie samogłoski jasne.

inf pożałować (2). ◇ *fut 1 sg* pożałuję (3). ◇ *3 sg* pożałuje (4). ◇ *imp 2 sg* pożałuj (2). ◇ *2 pl* pożałujcie (2). ◇ *con 3 sg m* by pożałował (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

1. *Okazać litość, współczucie; uzalić się [w tym: kogo, czego (11)] (14)*: O wy dziewczki Ierozolimfkie/ prośbę was pożałuycie mię/ przyłączcie się kumnie/ a łemną zles wrońcie *OpecŻyw* 110v, 28, 38v; Ządoż [...] pocznie panu Szczeńciu o tey bitwie powiedaź/ a prosi go aby rzecz tego młodzieńca rączył opatrycz/ a iey pożałoważ. *ForCnR* Dv; [Bóg] Moizełzowi mowi. zmiłuję się nád kim się zmiłuję y pożałuję kogo pożałuję [*Miserebor cuius misereor, et miserabor quaecunque miseratus sum*]. *BudNT Rom* 9/15.

W przeciwstawieniach: »pożałować ... poganić (2), winować« (3): iefli mu [*dworzaninowi*] się kiedy miłość w łerce wkrądnie/ [...] [*oszukuje się*] chytaiąc się za te rzeczy/ ktore rzkomo łmákuią/ áno łą żołącią zápráwione: bo ktokolwiek z ludzi ná to więc páthrzy/ młodego człowieka rychley pożałuje/ niż pogáni *GórnDworz* Mm, Mm; *GórnRozm* M2.

Zwrot: »z serca pożałować« (1): Nie naydziełz/ ktoby z łercá pożałował/ Nie máłz/ ktoryby z chęci porátował *GrabowSet* I4.

Szeregi: »obmówić i pożałować« (1): Tátárowie kiedy iedno chcą/ po was chodzą iáko po kury do koycá [...] / iáko się tego nie wftydziecie? By to łzło z náłzey nikczemności/ byłoby się czego wftydzić/ ále iż nie iefł nas łto/ żebyłmy Tátárom/ abo Turkom odpor dáć mogli/ káždy bączny rychley nas w tey mierze obmowi/ y pożałuje/ niżliby nas winować miał. *GórnRozm* M2.

»pożałować i (a) (po)płakać« [*szyk 1:1*] (2): *OpecŻyw* 107v; Y rzekłá Tárłia kniemu. [...] prośbę ciebie day mi áż popłaczę á pożałuję łmierci moiey mátki/ y też mey mámkí *HistRzym* 20.

»poradzić, pożałować« (1): Nikt nie poradzi/ nikt nie pożałuje [...]. Co ludzi widziłz/ wftytko podeyżrzáni/ W oczy cię chwali/ á ná łtronie gáni. *KochFr* 61.

»pożałować, poratować« (1): *GrabowSet* I4 *cf* *Zwrot*.

»pożałować i wspomóc« (1): wałcha K m. raczil náłch pożałowacz y wlpomocz. Ami dzyekvyem viífocze. *LibLeg* 11/155v.

2. [*Požalić się, poskarżyć się komuś [komu czego]*: bociem ią w wielkiey żałosci Dla mogich ciężkich grzechow/ A przetho niewiem khomu mam tego pożałować/ Iedno thobie panno maria *Pozdraw* G4.]

Synonimy cf POŻALIĆ SIĘ.

Formacje współrdzenne cf ŻAŁOWAĆ.

Cf POŻAŁOWANIE, [POŻAŁOWANY]